

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1757/2016
19.10.2016. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Љубице Милутиновић, председника већа, Јасминке Станојевић и Биљане Драгојевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Бошко Илић, адвокат из ..., против туженог „ББ“ ..., чији је пуномоћник Синиша Новковић, адвокат из ..., ради исплате, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1. број 1107/16 од 19.04.2016. године, у седници већа одржаној дана 19.10.2016. године, донео је

ПРЕСУДУ

УСВАЈА СЕ ревизија тужиоца, **ПРЕИНАЧУЈЕ** пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж1. број 1107/16 од 19.04.2016. године, тако што се **ОДБИЈА** жалба туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Новом Саду П1 број 1170/15 од 01.03.2016. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П1 број 1170/15 од 01.03.2016. године, у првом ставу изреке усвојен је тужбени захтев тужиоца и обавезан тужени да тужиоцу на име неисплаћених зарада исплати износ од 302.270,00 динара са законском затезном каматом почев од 30.06.2012. године до исплате у року од 8 дана под претњом извршења. Другим ставом изреке обавезан је тужени да тужиоцу исплати трошкове парничног поступка у износу од 88.699,00 динара са законском затезном каматом од дана правноснажности па до исплате у року од 8 дана под претњом извршења.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1. број 1107/16 од 19.04.2016. године жалба туженог је усвојена, па је првостепена пресуда преиначена тако што је тужбени захтев тужиоца одбијен у целини и тужилац обавезан да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 72.633,00 динара у року од 8 дана по пријему пресуде. Захтев туженог за накнаду трошкова поступка преко досуђеног износа од 72.633,00 динара па до траженог износа од 88.487,28 динара је одбијен као неоснован.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију у смислу одредбе члана 404. Закона о парничном

поступку због погрешне примене материјалног права. Навео је да је неопходно размотрити питања у интересу равноправности грађана и уједначавања судске праксе, јер се ради о погрешној примени материјалног права.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11 ... 55/14), Врховни касациони суд је утврдио да је ревизија тужиоца основана.

Пре свега, ревизија је у конкретном случају дозвољена на основу члана 13. Закона о изменама и допунама Закона о парничном поступку из 2014. године, којим чланом је измењена одредба члана 403. став 2. и 3. претходног Закона о парничном поступку тако да је предвиђено да је ревизија увек дозвољена ако је између осталог другостепени суд преиначио пресуду и одлучио о захтевима странака. У конкретном случају другостепени суд је преиначио пресуду, па је ревизија по том основу дозвољена.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. На друге битне повреде одредаба парничног поступка ревизија тужиоца не указује.

Према утврђеном чињеничном стању тужилац је био у радном односу код туженог у периоду од 01.12.2004. године до 31.05.2012. године по основу закљученог уговора о раду број .../... од 01.12.2004. године и обављао послове аквизитера осигурања, у оквиру организационе јединице Главна филијала „...“ Сектор теренске мреже, а по анексу број 11 Уговора о раду од 20.05.2011. године обављао је послове продавца аквизитера осигурања, у оквиру организационе јединице „ББ“ ... Огранак филијала ... из Радни однос код туженог престао му је 31.05.2012. године по сопственом захтеву. Решењем туженог о престанку радног односа тужиоцу предвиђено је да ће се зарада, накнада зараде и друга примања која је остварио, а која му нису исплаћена до дана престанка радног односа, исплатити најкасије у року од 30 дана од дана престанка радног односа.

Тужилац овом тужбом потражује неисплаћене провизије по основу наплаћене премије осигурања за период од 01.06.2012. године (дан после престанка радног односа тужиоца) до 10.02.2016. године (датум израде налаза и мишљења вештака) као и законску камату од 30.06.2012. године до исплате. Тужени је након престанка радног односа тужиоца – 31.05.2012. године, по полисама закљученим од стране тужиоца, наплатио износ од 4.286.472,49 динара. Одлуком о висини и начину обрачуна варијабилног дела зараде аквизитера осигурања број .../... од 30.11.2009. године, одлуком о измени и допуни одлуке о висини и начину обрачуна варијабилног дела зараде аквизитера осигурања број .../... од 15.03.2011. године и одлуком о измени и допуни одлуке о висини и начину обрачуна варијабилног дела зараде број .../... од 15.07.2011. године, утврђени су проценти за обрачун варијабилног дела зараде аквизитера осигурања. Висина обрачунатог варијабилног дела зараде аквизитера осигурања, по стопама за старе уговараче, за период од 01.06.2012. до 10.02.2016. године према налазу и

мишљењу вештака износи 302.270,00 динара. Налаз вештака је израђен и достављен суду 10.02.2016. године. Тужени није имао питања нити примедба на обрачунски део налаза вештака, који је и саслушан на рочишту од 01.03.2016. године када је расправа и закључена. Тужени сматра да ово право тужиоцу припада само за период до престанка радног односа, без обзира на датум закључења полиса осигурања. Ово са разлога што је тужиоцу престао радни однос дана 31.05.2012. године а у смислу члана 4. став 7. и 8. Анекса 11 Уговора о раду од 20.05.2011. године, варијабилни део зараде добија се множењем коефицијента са нето наплаћеном премијом и право на обрачун и исплату варијабилног дела зараде запослени остварује до дана престанка радног односа. Пошто је наплата по закљученим полисама извршена након престанка радног односа тужиоца, тужени сматра да му не припада право на провизију из наплаћене премије осигурања после престанка радног односа.

Првостепени суд је на основу утврђеног чињеничног стања закључио да је тужбени захтев тужиоца основан. Сматрао је да је основ за исплату провизије тужиоца за наплаћене премије осигурања настао пре него што му је престао радни однос, односно за време док је тужилац радио код туженог и обављао своје редовне послове, па се овде ради о стеченим правима. Наведеним анексом уговора о раду број 11 од 20.05.2011. године предвиђено је да део тужиоцеве зараде за радни учинак, представља варијабилни део зараде који се утврђује множењем коефицијента са износом нето наплаћене премије (које су у конкретном случају наплаћене по основу закључених уговора о осигурању које је тужилац закључио за време док је радио код туженог, а пре престанка радног односа) те се не може прихватити и тврђење туженог да тужилац нема право на исплату провизије за премију осигурања које су наплаћене након престанка радног односа тужиоца, управо из разлога што је основ за њихову наплату настао за време док је тужилац радио и обављао послове код туженог. Пошто је висина накнаде утврђена на основу налаза и мишљења вештака Јована Драгаша од 17.02.2016. године и она износи 302.270,00 динара, првостепени суд је усвојио тужбени захтев и обавезао туженог на исплату овог износа са законском затезном каматом почев од доспелости потраживања 30.06.2012. године до исплате.

Насупрот првостепеном суду другостепени суд је преиначио првостепену одлуку и одбио тужбени захтев тужиоца сматрајући да је анексом уговора о раду измењен члан 4. Уговора о раду у погледу зараде тако што је варијабилни део зараде онај део зараде који се утврђује множењем коефицијента са износом нето наплаћене премије осигурања, а то право по схватању другостепеног суда тужиоцу припада само до дана престанка радног односа. Иако се ради о полисама које су закључене пре престанка радног односа тужиоца код туженог, пошто наплата по тим закљученим полисама није извршена до дана престанка радног односа тужиоца код туженог не припада му право на исплату варијабилног дела.

Врховни касациони суд налази да је у конкретном случају другостепени суд погрешно применио материјално право, те да није било основа за преиначење првостепене пресуде. Тачно је да је анексом уговора о раду број 11 измењен уговор о раду број ... од 01.12.2004. године тако што је прецизно

дефинисао шта чини зараду запосленог продавца – аквизитера осигурања и продаваца – аквизитера осигурања на продајном месту. Зарада запосленог у смислу ове одредбе анекса уговора о раду одређује се на основу основне зараде увећане у колективном уговору „ББ“ и обима и квалитета обављеног посла, у односу на утврђене нормативе и стандарде рада односно програме рада. Зараду у смислу овог члана чине зарада за обављени рад и време проведено на раду, зарада по основу доприноса запосленог пословном успеху послодавца и друга примања по основу радног односа који имају карактер зараде. Део зараде за радни учинак представља варијабилни део зараде који се утврђује множењем коефицијента са износом нето наплаћене премије на основу одлуке о висини и начину обрачуна варијабилног дела зараде аквизитера осигурања. Продавцу – аквизитеру осигурања право на обрачун и исплату варијабилног дела зараде из претходног става припада до дана престанка радног односа код послодавца.

Одредбу члана 4. Анекса уговора о раду број 11 тужени тумачи тако да право на варијабилни део зараде аквизитеру припада до дана престанка радног односа код послодавца без обзира на већ закључене уговоре о осигурању јер се варијабилни део зараде утврђује множењем коефицијента са износом нето наплаћене премије. Може се сматрати да је ова одредба непрецизна и свакако јесте, али у њеном тумачењу се мора поћи од одредбе члана 100. Закона о облигационим односима који предвиђа да у случају када је уговор закључен према унапред одштампаном садржају, или када је уговор био на други начин припремљен и предложен од једне уговорне стране, нејасне одредбе тумачиће се у корист друге стране. У конкретном случају анекс уговора о раду понудио је тужени као послодавац, део одредбе тог уговора о обрачуну варијабилног дела зараде је недовољно јасан, па се у тумачењу мора протумачити на корист друге стране која није сачинила предлог анекса уговора, а то је у конкретном случају тужилац. Стога је првостепени суд правилно применио материјално право када је усвојио тужбени захтев, а другостепени суд погрешном применом материјалног права преиначио првостепену пресуду.

Врховни касациони суд је применом члана 416. став 1. ЗПП преиначио другостепену пресуду усвајајући ревизију тужиоца као основану.

Са изложеног, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Љубица Милутиновић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић